

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

FI

Puhe

18. tammikuuta 2021

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen presidentin Klaus-Heiner Lehnen puhe

Varainhoitovuotta 2019 koskevan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen
vuosikertomuksen esittely

Euroopan parlamentin täysistuntojakso (Bryssel)

18. tammikuuta 2021

Alustava versio.

Ainoastaan puhujan esittämä toisinto on pätevä.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Arvoisa puhemies,

arvoisa talousarvion valvontavaliokunnan puheenjohtaja,

vastuuvapausmenettelyä käsittelevät esittelijät ja varjoesittelijät,

arvoisat parlamentin jäsenet,

komission jäsen (Hahn),

neuvoston puheenjohtaja,

hyvät naiset ja herrat,

Elämme haastavia aikoja. Kuten Euroopan unionissa on tapana, suuret kriisit vievät meitä eteenpäin suurin harppauksin ja johtavat innovaatioihin, joita vain muutamaa kuukautta aiemmin pidimme mahdottomina.

Tämän parlamentin sisukkuuden ansiosta suuret päätökset ja sopimukset, jotka muokkaavat EU:n varainkäyttöä seuraavien seitsemän vuoden ajan, saatiin valmiiksi ajoissa. Haluan tässä yhteydessä esittää kiitokseni myös neuvoston tämänhetkiselle puheenjohtajavaltiolle sekä komissiolle. Voimme nyt odottaa, että omia varoja koskeva päätös ratifioidaan jäsenvaltioissa – toivon mukaan tämä tapahtuu nopeasti.

Olen iloinen voidessani olla täällä tänään kollegani, vuosikertomuksesta vastaavan tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Tony Murphyn kanssa esittelemässä teille tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen varainhoitovuodelta 2019 ja voidessani käydä siitä kanssanne keskustelua.

Käynnissä olevan covid-19-kriisin aiheuttamien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi vuosikertomuksen esittely tapahtuu tällä kertaa hieman tavanomaista myöhemmin. Viive voi kuitenkin olla jopa **etu**, sillä talousarvion valvontavaliokunta on jo edennyt hyvin vastuuvapautta koskevassa työssään. Teille viime viikkojen eri kuulemisten aikana kertyneet näkemykset tuovat näin ollen oman lisänsä jo tämpänpäiväiseen keskusteluunne, mikä ei ole lainkaan pahaksi.

On erityisen tärkeää, että tässä istuntosalissa tekemänne tai hyväksymänne poliittiset päätökset johtavat käytännön tuloksiin. On tärkeää, että voitte arvioida, mikä toimi ja mikä ei, ja miten asioita voidaan parantaa. Tässä kohdin astuvat kuvaan tilintarkastustuomioistuimen yksityiskohtiin asti pureutuvat ja riippumattomat tarkastukset.

Vuodelta 2019 tekemämme havainnot ovat tähän mennessä hyvin tiedossa. Annamme edelleen puhtaan lausunnon sekä tilien luotettavuudesta että tulojen sääntöjenmukaisuudesta.

Menojen osalta tilintarkastustuomioistuin arvioi, että kokonaisvirhetaso on pysynyt **vakaana**. Se oli 2,6 prosenttia vuonna 2018 ja **2,7 prosenttia** vuonna 2019. Tämä kokonaisarvio kätkee tietenkin sisäänsä huomattavia menoalojen välisiä eroja.

Kilpailukyvyyn alalla arvioimme virhetason kasvaneen (**4 prosenttiin**). Syynä ovat etenkin tukeen oikeuttamattomat kulut.

Luonnonvarojen kohdalla havaitsimme parannuksia, joiden ansiosta arvioitu virhetaso aleni **1,9 prosenttiin**.

Hallinnon alalla emme havainneet olennaisia virheitä, kuten emme edeltävinäkään vuosina.

Koheesioalalla tilintarkastustuomioistuin arvioi alan virhetasoksi **4,4** prosenttia, kun huomioon otetaan jäsenvaltioiden viranomaisten tekemät oikaisut. Taso on alhaisempi kuin viime vuonna mutta yhä olennainen. Lisäksi jos kansalliset viranomaiset ja komissio löytävät tulevana vuosina ratkaisun puutteisiin, jotka tilintarkastustuomioistuimen on havainnut niiden virhearvioissa, tilintarkastustuomioistuin saattaa hyvinkin kyetä hyödyntämään suuremmassa määrin jäsenvaltioiden tarkastusviranomaisten työtä. Sen aika ei ole kuitenkaan vielä. Olen tietoinen siitä, kuinka määrätietoisesti komissio pyrkii tähän tavoitteeseen, jonka saavuttaminen edellyttää huomattavia ponnistuksia kaikilla tasoilla.

Hyvät naiset ja herrat,

Olemme useana vuonna tehneet eron **suuririskisinä** pitämiemme menojen, joihin esimerkiksi jäsenvaltioiden kanssa yhteistyössä hallinnoitavat koheesiomenot kuuluvat, ja vähäriskisten menojen välillä. Suuririskisten menojen virhetasoksi on arvioitu **4,9** prosenttia eli virhetaso on olennainen (2018: 4,5 prosenttia). Vuonna 2019 suuririskisten menojen **osuus** (53 prosenttia) kuitenkin kasvoi, etenkin koheesioalalla. Tämä ei ole ongelma sinällään, mutta johtaa siihen, että virhetaso on nyt olennainen suurimmassa osassa tarkastamaamme perusjoukkoa. Olennainen virhetaso ulottuu niin ollen laajalle. Tämä on se syy, jonka vuoksi tilintarkastustuomioistuin päätti antaa varainhoitovuoden 2019 menoista **kielteisen lausunnon** eikä edellisvuosien tapaan varauman sisältävää lausuntoa.

Tätä **ei** sinänsä pidä nähdä komissioon kohdistuvana syytöksenä, hallinnoivathan **jäsenvaltioiden viranomaiset** likimain 74:ää prosenttia EU:n menoista. Jokaisella ketjun osalla on oma tehtävänsä, eikä liiallinen yksinkertaistaminen vie meitä eteenpäin. Tilannetta **ei** myöskään pitäisi nähdä merkkinä minkäänlaisesta **taantumasta** EU:n varainhoidossa. Olemme kulkeneet pitkän tien vuosikymmenen takaisesta tilanteesta.

Vuotta 2019 koskevan kokonaisarvion ohella esitettävät tilintarkastustuomioistuimen menoalakohtaiset johtopäätökset ovat **kovin erilaisia** eri menoaloilla, ja tiedän teidän paneutuvan niihin, kun valmistelette parlamentin päätöstä vastuuvapaudesta.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät naiset ja herrat,

Haluaisin painottaa kolmea edessämme olevaa yleisluonteista ongelmaa.

Ensinnäkin olisin toivonut, että sen sijaan, että käynte myöhemmin tällä viikolla keskustelua Euroopan syyttäjänviraston nimittämismenettelyistä – niin tärkeitä kuin ne ovatkin – voisimme nähdä syyttäjänviraston jo toiminnassa, **suojaamassa** toden teolla **EU:n taloudellisia etuja** sääntöjenvastaisuuksilta ja petoksilta, aivan kuin kyseessä olisivat kansalliset taloudelliset edut. On korkea aika saada syyttäjänvirasto siivilleen ja osoittaa sille asianmukaiset resurssit. Tiedän, että tämä on vahvana päämääränä niin teille kuin pääsyyttäjällekkin. Tilintarkastustuomioistuin on luonnollisesti halukas tukemaan näitä toimia mahdollisuuksien mukaan ja tarkastustehtävänsä rajoissa.

Toiseksi tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että sen kertomukset on mainittu yhtenä mahdollisena tietolähteenä, jota voidaan käyttää laadunarvioinnissa, jonka komissio suorittaa asetuksen 2020/2029 nojalla (yleinen **ehdollisuus**järjestelmä unionin talousarvion suojaamiseksi). Tiedostamalla ilmeisen, eli sen, että 'oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen ja unionin talousarvion tehokas toteuttaminen moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ovat selvässä yhteydessä toisiinsa', EU:n lainsäätäjä on laatinut peruslinjan, joka on nyt tarvittaessa saatettava voimaan käytännössä. Pidän erittäin myönteisenä sitä, että useat suosituksemme otettiin lainsäädäntöprosessissa huomioon – erityisesti EU-varojen kohteena olevien lopullisten tuen- tai edunsaajien asema.

Kolmanneksi totean, että kiinnitimme kertomuksissamme toistuvasti huomionne siihen, että jäsenvaltioissa ilmenee yhä vaikeuksia saada EU-varat **käytetyksi** osalta huolimatta siitä, mitkä ovat poliittisella tasolla asetetut päämäärät tai vaatimukset. Nämä ongelmat ovat osaltaan kasvattaneet maksattamatta olevien sitoumusten määrää 298 miljardiin euroon vuoden 2019 loppuun mennessä. Tämä merkitsee, että kyseiset varat on yhä saatava hyödylliseen käyttöön lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla. Asianomaisten jäsenvaltioiden on kiireisesti puututtava varainkäytön viivästyksiin liittyvään ongelmaan.

Haluun tuoda keskustelumme myös kaksi käytännön kysymyksiin ja tulevaisuuteen liittyvää kommenttia.

Next Generation EU -välineen käynnistymisen myötä EU:n menot saattavat lähes kaksinkertaistua lähivuosina. Keskustelimme tästä aiheesta talousarvion valvontavaliokunnassa jo puhuessani teille marraskuussa. Haluan ilmoittaa teille, että arvioimme parhaillaan, mitä tämä merkitsee meille tarkastajille **tehtävien** ja tarvittavien resurssien kannalta. Tilanteella on mitä ilmeisimmin vaikutuksia **henkilöstö**tarpeisiin. Toivon voivani antaa teille pian päivityksen tämän osalta.

Lopuksi haluaisin nostaa esiin tilintarkastustuomioistuimen pilottikertomuksen (*Kertomus EU:n talousarvion tuloksellisuudesta – tilanne vuoden 2019 lopussa*). Kertomus vastaa monien täällä parlamentissa esittämiin toiveisiin, joiden mukaan EU:n talousarvion tuloksellisuutta olisi painotettava tarkastustyössämme enemmän ja komission tuloksellisuuden osalta toimittamia tietoja olisi arvioitava.

Hyvät naiset ja herrat, päätän puheeni seuraavin sanoin:

Näinä kriisiaikoina jäsenvaltioilla ja Euroopan komissiolla on valtava vastuu siitä, että EU:n varainkäyttöä hallinnoidaan moitteettomasti ja tehokkaasti. Vuosikertomuksestamme – josta mielelläni keskustelen kanssanne tänään – käy ilmi, että **lisätoimet** ovat välttämättömiä. Myös teillä parlamentin jäsenillä, jotka on valittu suorilla vaaleilla, on **suuri vastuu** harjoittaa niin lainsäädännöllistä kuin poliittistakin valvontaa sen varmistamiseksi, että tarvittavat toimet toteutetaan.

Kiitokset kuulijoille.